

Ioel - comentarii de William Kelly

„Cuvântul lui Yahve care a fost către Ioel, fiul lui Petuel“. Ca și Osea, Ioel este unul dintre primii profeți (fiind chiar anterior lui Iona), dar se deosebește esențial prin aceea că, în timp ce Osea privește întregul popor, acesta a fost condus de Dumnezeu să se limiteze la acea parte care, sub aspect exterior, rămăsese alipită de casa lui David și de rânduielele legii. Aceasta face ca sfera profeției să fie mult mai restrânsă, dar acest fapt face și ca obiectul ei să fie mult mai bine definit, în ajutor venind și un stil vioi caracteristic. Contrastul este într-adevăr izbitor față de cei acești doi profeți anteriori, Ioel fiind remarcabil prin limbajul constant, tratarea completă și tranzițiile ușoare, pe când Osea se remarcă printr-un fel de neglijență, concizie și viraje bruște, care sunt foarte expresive, care însă sunt cam greu de înțeles pentru mintea unuia dintre națiuni.

Principalul subiect al profetului nostru este ziua lui Yahve și tot ce cuprinde ea, însă cu aplicație în special la evrei și mai ales la Ierusalim. În același timp, Ioel are obiceiul pe care am putea spune că-l au toți profeții: acela de a lua un fapt prezent sau din viitorul apropiat ca un fel de fundație pentru ceea ce este în viitor. Astfel, profeția are un sens imediat sau practic în viitorul apropiat, dar Duhul Sfânt nu se limitează numai la acest sens legat de ceea ce are loc în prezent sau este numai trecător. Nici o profeție din scriptură nu se interpretează singură pentru că nu a fost gândită spre a fi luată așa. A limita profeția numai la trecut ar fi o greșeală; a înlătura viitorul ei ar însemna a distruge ceea ce este cel mai important de la Dumnezeu în ea. Astfel, dacă a nega trecutul profeției este o eroare, una și mai mare este a-i nega viitorul. Negarea trecutului ar duce la pierderea a ceva din interesul și folosul ei atunci, iar negarea viitorului blochează mărturia ei permanentă spre gloria lui Dumnezeu. Sub ambele aspecte se arată înțelepciunea divină. El a oferit ceea ce era un avertisment sau o încurajare pentru poporul Său când profetul are în vedere împrejurările în care se afla, dar indica spre ceva care încă nu a sosit, dar va fi în viitor, când rezultatele vor fi depline și se vor manifesta clar. Dar acele rezultate nu se vor putea vedea până nu va fi instaurată împărăția lui Dumnezeu cu putere și glorie. Este imposibil ca Duhul lui Dumnezeu să se mulțumească cu orice a fost sau este în prezent între oameni. Tot ce a realizat omul, tot ce există, chiar dacă există o mărturie despre căile felurite ale lui Dumnezeu față de om, da, vai! o mărturie mai puternică și mai clară doar despre faptul că omul nu poate folosi cum se cuvine ceea ce i-a încredințat Dumnezeu. Vom vedea că aceste principii generale sunt dezvoltate nu numai în Ioel, ci în toți profeții, pentru că ei sunt invariabili în această privință.

Cei care au citit Ioel nu numai că au avut dificultăți, ci au fost chiar și înțelegeri greșite, dar acestea au fost mai curând deoarece ei nu au perceput care este subiectul profeției decât din cauza că profetul nu ar avea un limbaj direct și clar. Unii au privit aceste invazii de lăcuste ca fiind numai simbolice, alții au negat că ar mai exista o altă semnificație dincolo de roiuri de insecte care s-au succedat și au devorat recoltele Palestinei. Dar Dumnezeu, fiind mare, poate nota cele mărunte, dar este evident că nu se va limita la acestea. De aceea este greșit să presupunem că Dumnezeu ar fi cumva înjosit dacă ar nota devastările aduse de diferitele lăcuste. El are cel mai profund interes față de poporul Său spre bucuria și binecuvântarea lor. El este preocupat de orice apasă asupra lor și găsește potrivit să folosească necazurile spre binele lor. Prin urmare, Duhul lui Dumnezeu nu consideră a fi ceva nevrednic să prezinte poporului lui Dumnezeu ceea ce urmărea Dumnezeu prin intermediul acelor devastări. Acestea ne sunt prezentate în capitolul 1, dar legătura cu ceea ce urmează arată că acestea erau doar niște evenimente menite să fie ca niște muștrări. Se poate aprecia ca fiind îndoielnic faptul că lăcustele ar reprezenta vrăjmașii care se vor abate cu siguranță asupra poporului la timpul potrivit, dacă ei nu se pocăiesc. Pentru un gânditor profund ele ar putea să sugereze aceasta. Dar sunt evenimente trecute, iar ceea ce urma să vină curând avea să fie mai rău.

În Ioel 2 nu mai este vorba despre lăcuste (cu excepția, bineînțeles, a binecuvântării din v. 25, care anulează lucrurile rele), iar profetul trece la ceea ce reprezentau lăcustele. Astfel, primul capitol ne prezintă fapte care s-au petrecut în mod real, nimic altceva decât diferitele creaturi care au devastat vegetația țării. Nu ar părea că ele în sine ar avea o semnificație specifică. Ne sunt prezentate devastările succesive produse de insecte. De la versetul 15 Dumnezeu folosește acestea ca o introducere pentru a avertiza pe poporul Său cu privire la o povară și mai mare, ale cărei detalii sunt prezentate în capitolul al doilea împreună cu promisiunea unei puteri spirituale în termeni pe care Noul Testament a putut-o aplica la privilegiul mare și la puterea care era un semnal pentru rămășița credincioasă a evreilor chemați de Domnul la Ierusalim la Cincizecime, dar care își așteaptă împlinirea deplină la sfârșitul veacului, când toate aspectele predicției se vor împlini.

Ioel 3 privește în ansamblu judecata și binecuvântarea, trăsăturile caracteristice ale zilei lui Yahve. Și aici poate părea că este o profeție compusă din preziceri incerte în termeni exagerați, dar asemenea gânduri le pot avea oamenii care nu înțeleg domeniul profeției. Nu s-ar cuveni mai curând ca asemenea oameni să se abțină să exprime o părere până când vor înțelege? După părerea mea, nimic nu poate fi mai lipsit de respect sau mai lipsit de modestie decât emiterea unor asemenea declarații despre cuvântul lui Dumnezeu. Astfel, omenește vorbind, sunt unii care pot aprecia minunile cereștii, dar nu au sensibilitatea pentru a percepe minunea unei margarete; dar pentru oricine apreciază lucrurile așa cum se cuvine, lucrarea mâinii lui Dumnezeu se vede la fel de clar într-o margaretă ca și în sistemul solar. Diferența constă doar în locul pe care-l are fiecare făptură a lui Dumnezeu în planul Lui imens. Înțelepciunea și puterea Lui se arată în aceeași măsură micile de talii ca și în cele mari și sublime. Astfel, nu există nici o îndoială că, dacă telescopul îi descoperă omului multe minuni, microscopul nu este mai puțin impresionant. Ambele sunt instrumente importante în mâna omului și ambele au scopul, sigur că prin providența lui Dumnezeu, de a-i arăta omului lumea naturală ca mărturie a puterii divine atât în ceea ce este în cer cât și în cele de pe pământ. Dar toate lucrurile pe care le descoperim nu trebuie să fie spre tămâierea omului (fără a nega vrednicia celui care este capul și stăpânitorul firesc al creației), ci spre a aprecia minunile lui Dumnezeu în ceea ce a creat El. Un principiu asemănător se aplică și la cuvântul lui Dumnezeu, pentru că, în El Dumnezeu se descoperă în ceea ce este mare în aceeași măsură ca și în micile detalii ale căilor Sale, care nouă pot să ne scape. În toate Dumnezeu se arată perfect, atât în ceea ce a creat, cât și, mai presus de orice altceva, în ceea ce a scris, iar în ceea ce a scris se descoperă mai mult decât în ceea ce a creat deoarece gândurile și căile Lui merg dincolo de lucrările Lui exterioare. Deoarece cuvântul lui Dumnezeu este cea mai înaltă expresie a înțelepciunii Sale – înțelepciunea Sa launtrică. Și tot ce este legat de materie trebuie să acorde prioritate la ceea ce are legătură cu mintea și afecțiunile, care este superior față de orice manifestare a divinității în natură. Profeția este o parte importantă a expresiei gândurilor Sale, cu toate că este departe de a fi cea mai înaltă. Dar nu cred că am avea motive destul de întemeiate pentru a presupune că ar fi vre-o legătură între ravagiile pe care le-au făcut insectele și judecățile providențiale anterioare zilei Domnului, pe care unii le consideră a fi în prima parte a celei de-a șaptezecăta săptămâni, după ce biserica a fost luată în cer. Ideea că ambele capitole trebuie înțelese în același fel, fie ca aluzii la lăcuste sau la o armată care invadează Iuda, este neîntemeiată și pripită, care nu poate avea altă sursă decât voința omului, care se adaugă la o minte îngustă. Sigur că ambele sunt strâns legate, dar este foarte frumos

faptul că este luat dezastrul din trecut ca o ocazie pentru a-i avertiza pe evrei cu privire la o calamitate și mai mare și pentru a lega aceasta de ziua lui Yahve din viitor.

Nici nu cred că avem motive întemeiate să privim cele patru roiri ca fiind o reprezentare alegorică a invaziilor lui Tilgat-Pileser, Salmanaser, Sanherib și Nebucadnezar, pe de-o parte, sau ale puterilor asiro-babiloneene, medo-persane, macedonene sau siro-macedonene, și apoi romane, sau a acestora din urmă modificate. Acestea sunt speculații care au fost populare la unii dintre scriitorii creștini timpurii și la unii evrei din zilele lor. Dar, cu cât afirmăm mai puternic valoarea cuvântului profetic, cu atât mai mult trebuie să ne opunem oricărei scheme de interpretare care pare a fi marcată de fantezie. Am face bine să ne temem de speculații în lucrurile lui Dumnezeu, care sunt lucrări pripite ale unor oameni care nu se supun revelației Sale în scriptură și caută să ghicească spre a ajunge în grabă la concluzii. Dacă nu suntem siguri, atunci este înțelept să așteptăm de la Acela care nu dezamăgește. Ar fi de dorit să cântărim dacă în scriptură găsim argumente pe care să ne putem baza asemenea vederi. Până în prezent nimeni nu a prezentat asemenea argumente, cu excepția analogiei celor patru cu cele patru fiare sau cu cei patru tâmplari despre care citim în viziunile lui Daniel și Zaharia. Se pot oare găsi dovezi mai discutabile? Profetul trage învățăminte din evenimentele care tocmai au avut loc și care s-au petrecut sub ochii lui, după care trece la a spune despre evenimentele incomparabil mai grave în har și judecată, dintre care cea mai mare parte își așteaptă încă împlinirea. Nu trebuie să confundăm nici o parte din Ioel 1 cu plaga lăcustelor din Apocalipsa 9, după a cincea trâmbiță. Ravagiile care au avut loc în țara sfântă au oferit o ocazie pentru descrierea figurată a unui vrăjmaș puternic în capitolul al doilea, lăcustele în sine fiind doar o judecată trecătoare adusă de Dumnezeu, cu siguranță, una care nu trebuie nesocotită, dar mult diferită de ceea ce este descris ulterior. Poate că există o legătură dintre Ioel 2 (nu 1!) și Apocalipsa 9, dar cea din urmă prezintă simboluri mult mai complexe, care indică un rău și mai profund. Ambele se referă la oameni simbolizați prin lăcuste, dar în folosirea lăcustelor în capitolul 1 nu văd nimic altceva decât interesul lui Dumnezeu față de poporul Lui. Dacă El a dat o lovitură, a dorit ca ei să se smerească și să întrebe și să învețe de la El prin intermediul profetului pentru ce a fost aceea. El pedepsea poporul pe care-l iubea pentru ca ei să ajungă să fie părtași sfințeniei Sale și să scape de loviturile și mai grele, de care, în caz contrar, urmau să aibă parte.

„Ascultați aceasta, bătrânilor! Și plecați urechea, voi toți locuitorii țării! A fost aceasta în zilele voastre sau chiar în zilele părinților voștri?” Să meargă înapoi în timp cât de mult puteau bătrânii și să cerceteze, și nimic de acest fel nu a fost în zilele lor, nici ale părinților lor. Ceea ce s-a întâmplat atunci urma să fie povestit de descendenții lor din generație în generație. Dar aceasta era o calamitate care putea cu ușurință să fie atribuită unor cauze secundare, ceea ce era spre pierderea lor din cauză că Îl eliminau pe Dumnezeu din acele evenimente. Dacă ar fi vrut să-L asculte pe El, atunci ceea ce se întâmplase în țară i-ar fi condus la pocăință, iar profetul îi avertizează cu privire la rele și mai mari în cazul când disprețuiau avertismentul.

Este familiar celor mai mulți dintre noi faptul că profeție presupune o stare de ruină. Ea vine atunci când există o asemenea infidelitate a poporului lui Dumnezeu care indică apropiata ruină sau falimentul actual. Atunci profeția este intervenția specială și excepțională a lui Dumnezeu, nu atât din cauză că oamenii nu și-au făcut datoria, ca atunci când s-au făcut vinovați de păcatul fatal că și-au părăsit poziția lor. Prin urmare ea are un dublu caracter: pe de-o parte ea convinge de starea de faliment, iar pe de altă parte mărturisește despre o stare mai bună care va veni prin harul lui Dumnezeu și va înlocui ceea ce este în ruină. Aceasta este profeția autentică. Și acest principiu se aplică și în grădina Edenului. Profeția introduce o binecuvântare prin intermediul judecării divine care va veni, prezentând astfel aspecte solemne pentru conștiință. Dumnezeu nu prezintă împlinirea speranței de mai bine înainte ca relele existente să fie percepute în realitatea lor morală și judecate. Dacă El ar face altfel pentru a înlocui o stare cu alta, aceasta ar discredita ceea ce a dat El mai înainte. De aceea judecata trebuie să fie nu numai în cuvânt, ci și în fapt și în adevăr. Și, în Vechiul Testament, această judecată este întâi temporală – lovituri vizibile care se abar asupra răului din această lume, în special asupra poporului Său vinovat. Astfel, când lucrurile lucrează un rău și mai mare, o judecată parțială în prezent cine cu o muștrare și mai severă, până la finalul când Dumnezeu va aduce asupra lumii judecata completă și necruțătoare.

Dar trebuie să ne amintim că în aceste profeții scrise înainte de venirea Domnului nostru nu citim despre judecata de la tronul cel mare și alb. Nu este niciodată acea judecată a sufletului și trupului înviat. Nu cunosc nici o profeție a Vechiului Testament care să prezinte judecata eternă a omului înviat, care este în final trimis în iazul de foc ca a doua moarte. Aceasta este o caracteristică a creștinismului, după cum judecata lumii sau a oamenilor în viață (adică a națiunilor, semințiilor și limbilor) este subiectul profeției Vechiului Testament. Apocalipsa lui Ioan, care este deosebită atât ca teme abordate cât și ca stil, se ocupă atât de subiecte din Vechiul Testament cât și din Noul Testament și folosește o frazeologie ebreo-greacă adecvată pentru a ne prezenta deplin ambele judecăți.

În această privință observăm că învățătura tradițională este foarte defectuoasă și induce în eroare sub două aspecte deoarece oamenii caută să introducă simple judecăți providențiale în Noul Testament, și, tot așa, ar vrea să altoiască judecata eternă în prezicerile din Vechiul Testament. Ca urmare, ambele testamente sunt forțate și rezultatul este confuzie, pentru că Biblia poate fi înțeleasă corect dacă nu confundăm lucruri diferite, ci acceptăm că revelația divină are, în fiecare parte a ei, acea funcție pentru care Dumnezeu i-a inspirat pe cei pe care i-a ridicat pentru a transmite gândurile Lui. Vechiul și Noul Testament se armonizează perfect și nu există nici un rând sau un cuvânt dintr-unul care să-l contrazică pe celălalt, dar ele sunt foarte departe de a fi același lucru. Dumnezeu se îngrijește în mod special să arate diferența și prin aceea că fiecare a fost scris în altă limbă: unul este în ebraică, având ca sferă familia lui Avraam după carne, iar celălalt în greacă, fiind folosit când Dumnezeu trimitea națiunilor evanghelia. Astfel, grecul era un reprezentant al celor dintre națiuni, după cum evreul își avea corespondentul în Israel. Cu toate acestea, în ambele Dumnezeu își descoperă gândurile. Numai că trăsătura caracteristică a Vechiului Testament este guvernarea Lui, pe când cea a Noului Testament este harul Lui. Guvernarea și harul sunt concepte complet diferite deoarece guvernarea are a face întotdeauna cu omul, pe când harul este revelația a ceea ce este Dumnezeu și a ceea ce face El. Prin urmare, guvernarea presupune întotdeauna judecată, iar harul este manifestarea deplină a îndurării și bunătații, și ambele se întrunesc în Hristos. Fiind Împăratul, el este capul guvernului, iar fiind Fiul lui Dumnezeu, plinătatea harului și adevărului, este singurul canal de transmisie pentru toate binecuvântările Noului Testament. Gloria Lui, odată împlinită lucrarea de răscumpărare, stă la baza tuturor privilegiilor pe care le avem.

Dar aici, în profeția noastră, este evident că era ceva mult mai bine definit și mai net deosebit de ceea ce fusese în trecut. În zilele de mai înainte Dumnezeu s-a folosit de madianiți, de filistenii și de alți inamici pentru a-l pedepsi pe Israel când se făcea vinovat mai ales de idolatrie. Aici însă El arată că mâna Lui era întinsă spre a da o lovitură extrem de umilitoare. În loc de binecuvântări asupra coșului și hambarului datorită fidelității față de guvernarea Lui, ei fuseseră extrem de infideli, astfel încât Yahve s-a folosit chiar de lumea insectelor pentru a pedepsi pe poporul Său. „Ce a lăsat lăcusta rozătoare a mâncat lăcusta cea mare; și ce a lăsat lăcusta cea mare a mâncat lăcusta târătoare;

și ce a lăsat lăcusta târătoare a mâncat omida“. Și consider că semnificația este literală, că aceasta este exact ce li s-a întâmplat atunci.

„Treziți-vă, bețivilor, și plângeți; și urlați, toți băutorii de vin, din cauza mustului, pentru că vi s-a luat de la gură! Pentru că o națiune s-a ridicat asupra țării Mele, puternică și fără număr. Dinții ei sunt dinți de leu și are măsele de leoaică“. Nu am nici un dubiu că este o referire la devastarea adusă de lăcuste, iar Proverbe 30.25, 27 am putea spune că ne pregătesc pentru aceasta. Dacă furnicile pot fi descrise ca „un popor“, sigur că lăcustele sunt „o națiune“. Și nu numai atât, ci frazeologia deschide calea spre ceva mai mult decât atât, despre care vom afla mai multe în loel 2, pregătitoare pentru acestea fiind versetele 15-20. Adică loel folosește judecata din prezent ca fapt împlinit, dar prezentarea este într-un limbaj care face tranziția spre prezicerea despre o națiune care îi va trata pe evrei cum nu s-a mai văzut. Nu există nici o îndoială că acea națiune este cea a asirianului. Primul capitol începe cu devastările repetate și groaznice ale lăcustelor, care au avut loc în zilele profetului, dar privesc în viitor spre necazul dintr-o zi mai groznică. Cel de-al doilea capitol nu spune nimic direct despre ravagiile făcute de insecte ci amestecă imagini din ceea ce au făcut insectele cu venirea asirianului, care va avea loc cu siguranță. Acesta pare a fi adevăratul sens al primei părți a cărții.

De aceea tot în limbaj simbolic ni se prezintă cum s-au desfășurat lucrurile: via a fost pustiită, smochinul a fost curățat de coajă și ramurile lui au fost aruncate și au ajuns albe. În consecință, profetul le cere să se jelescă. Nu numai că țara și oamenii ei au suferit distrugerea resurselor lor naturale ca pedeapsă de la Dumnezeu, ci totul a fost afectat. Darurile lor religioase – „darul de mâncare și darul de băutură“, unul semn al consacrării, iar celălalt semn al bucuriei – au fost și ele afectate de ceea ce a lovit țara. Ambele au încetat în casa lui Yahve. „Gemi ca o fecioară încinsă cu sac după soțul tinereții ei! Au încetat darul de mâncare și darul de băutură din casa Domnului; preoții, slujitorii Domnului, se jelesc. Câmpia este pustiită, pământul jeleşte, pentru că grâul este pustiit, mustul a secat, untdelemnul lăncezește“. Dispărea orice semn de rodire și, de aceea, orice lucrător al pământului este chemat să se rușineze și viticultorii să urle din cauza grâului și orzului – ceea ce era de bază sau strictul necesar pentru a trăi (v. 11). Sigur că nici pomii fructiferi nu au scăpat. „Via s-a uscat și smochinul lăncezește, rodiul, palmierul de asemenea, și mărul; toți copacii câmpului s-au uscat, pentru că a încetat bucuria din mijlocul fiilor oamenilor“.

Sigur că, pentru un creștin, toate aceste lucruri par a nu ține de domeniul lui, și aceasta din motivul evident că binecuvântările noastre nu țin de natură. Trebuie să ne amintim că evreu se bucura de binecuvântări naturale de la Dumnezeu, în timp ce binecuvântările creștinului sunt supranaturale. Se poate ca el să aibă, pe lângă privilegiile în Hristos, și îndurări exterioare, dar acestea nu sunt nicicând esența moștenirii lui. Dumnezeu poate da sau opri aceste lucruri fără ca aceasta să fie cumva un semn al aprobării Lui deoarece acum binecuvântările propriu-zise sunt de natură spirituală. Nu așa stăteau lucrurile cu Israel. De aceea aceste cercetări erau cu siguranță potrivite și aveau o forță cum nu ar mai avea acum pentru creștin. De aceea creștinul este inclinat să anuleze prin explicații asemenea profeții ori de câte ori ar fi să le aplice la el însuși, ceea ce și face. Menționezi împlinirea lor în domeniul Israelului și al Palestinei și atunci nu mai este nevoie deloc să forțezi scriptura. Aceste profeții pot fi luate exact așa cum sunt. Aceasta nu înseamnă să ne limităm la o interpretare strict literală. Puteți fi siguri că simpla aliterare este la fel de greșită ca și alegoriile neînțelese. Este un principiu incorect de interpretare. Litera, dacă este numai literă, ucide. Important nu este să separăm litera de duh, ci să le ținem împreună. Trebuie să reținem sensul exact al fiecărui cuvânt al lui Dumnezeu. Nu trebuie să ne limităm doar la ce este la suprafață, ci trebuie să ne amintim că, deși este cuvânt transmis printr-un om, este cuvântul lui Dumnezeu. A venit în parte prin Moise, dar este totuși cuvântul lui Dumnezeu. Au fost folosiți profeți, dar este cuvântul Lui, indiferent prin cine a fost transmis.

De aceea, a spune că trebuie să interpretăm scriptura ca orice altă carte este o eroare, o falsitate. Este perfect adevărat că Dumnezeu a găsit de cuviință să ne descopere gândurile Lui în limbajul omului, dar această descoperire vine dinspre Dumnezeu la mine. Dacă sursa și caracterul lui nu sunt avute continuu în vedere, este cu neputință să interpretezi corect cuvântul lui Dumnezeu. Cei care uită aceasta se vor face cu siguranță vinovați de a fi redus scriptura la cele mai inferioare semnificații având iluzia că cea mai mică parte este întregul. Este evident că un astfel de tratament nu s-ar cuveni să fie aplicat nici în cazul când este vorba de un om. Deoarece, dacă am a face cu un om care îmi este superior în anumite privințe, atunci ar fi o prostie să îmi închipui că mintea mea este suficient de capabilă să aprecieze mintea lui. Este normal să presupun că el are gânduri mai adânci decât ceea ce pot eu înțelege și că niște cuvinte pe care eu le folosesc la un nivel inferior pot să îi sugereze, dacă nu cumva chiar să îi transmită, ceva mai mult. Cu atât mai mult se aplică aceasta când este vorba de gândul lui Dumnezeu! De aceea am face bine să avem mereu în minte aceasta când este vorba de scriptură, deoarece, la urma urmei, principiu corect de interpretare a cuvântului scris al lui Dumnezeu trebuie să fie deprins din ceea ce spune El.

Acum găsim în Noul Testament că poate exista o aplicație parțială a ceea ce cuprinde profeția, dar și că va fi o împlinire finală și completă a acesteia. Ele sunt, desigur, ambele adevărate și este o greșeală să negi aplicația iminentă și parțială, dar o și mai mare greșeală este să nu te aștepti să fie mai mult. Aceste puncte de vedere, când sunt despărțite unul de celălalt, duc la dezbinări între oameni și îi împart în două școli de interpretare opuse. Dar cel mai înțelept pentru noi este să evităm să ne aliniem unor școli și să susținem toată scriptura, care cuprinde în armonie lucruri pe care partidele le pun în opoziție. Trebuie să luăm cuvântul lui Dumnezeu cu tot ce cuprinde el și să ne plecăm recunoscând că este al Lui, lăsând întotdeauna loc pentru mai mult pentru că Dumnezeu este Acela care l-a scris, nu un om. „Acum cunoaștem în parte“. Nu putem cuprinde totul în același timp. Dar dacă este posibil să învățăm ca ucenici, ca Dumnezeu, care dă cuvântului Său aplicații valoroase și folositoare să ne ducă la o înțelegere mai mare crescându-ne capacitatea de a-l primi. Departe de a gândi că acesta este un defect al cuvântului lui Dumnezeu, este mai curând caracteristica lui distinctivă și o proprietate admirabilă și exclusivă. Fiind cuvântul lui Dumnezeu, el poate fi aplicat în sfere largi și în diferite moduri. Orice ilustrație a omului poate indica aceasta într-o mică măsură. Orice ilustrație a omului poate indica aceasta doar în mică măsură. Adevărul este că scriptura are ceva cu gust de infinit, fiind expresia gândurilor lui Dumnezeu, chiar dacă ea se prezintă în cuvinte ale oamenilor. De aceea ea este cu adevărat unică, pentru că deși poate avea la suprafață ceea ce satisface nevoile zilei, în adâncime curge un râu mare, care se varsă în oceanul țelurilor împlinite și al gloriei lui Dumnezeu.

Revenind la capitolul nostru, chemarea este nu numai la jale și durere, ceea ce este normal pentru că aceasta este intenția cu care Dumnezeu i-a cercetat, ci mai mult: „Sfințiți un post“. Este mai mult decât a stabili un post deoarece sfințirea presupune întotdeauna separare pentru Dumnezeu. Fiind sfințiți prin har, noi suntem îndreptățiți să abordăm chiar și cele mai obișnuite chestiuni prin cuvântul lui Dumnezeu și rugăciune, după cum suntem îndemnați în 1 Timoteu 4. Aceasta îl aduce pe Dumnezeu în problemele noastre. Altfel nu poate fi. „Anunțați o adunare solemnă, adunați pe bătrâni, pe toți locuitorii țării la casa lui Yahve Dumnezeului vostru și strigați către Yahve“.

Urmează apoi, pentru prima dată, o expresie importantă: „Vai, ce zi! Pentru că ziua Domnului este aproape și va veni ca o nimicire de la Cel Atotputernic“. Acum este un lucru deosebit de important să avem o imagine clară în legătură cu ziua lui Yahve. Adevărul principal cu privire

la această zi este că ea presupune judecata lumii de către Dumnezeu. Expresia „zi” implică faptul că nu este vorba de judecăți tainice sau de lucrări providențiale, care pot fi noaptea și pot trece neobservate. Cea mai deplină dovadă și cea mai frumoasă ilustrație a providenței este atunci când El se folosește de lucruri obișnuite pentru a aduce cele mai surprinzătoare rezultate, dar acele rezultate au un rol cert în păzirea, apărarea, reabilitarea și îndreptățirea poporului lui Dumnezeu sau în a aduce pedeapsa meritată asupra vrăjmașilor lor.

Luați de exemplu cartea Estera. Probabil că în toată Biblia nu există o desfășurare mai remarcabilă a adevărului providenței divine. Oamenii ignoranți au presupus că acesta ar fi un defect, în timp ce, în adevăr, dacă numele ar fi fost numit în desfășurarea cărții, aceasta ar fi avut de suferit. Obiectivul ei principal este acela de a arăta cum mâna Lui lucrează în taină atunci când numele Lui nu poate fi rostit. Departe de a fi un defect, este ceva care trebuie să reținem deoarece avem a face cu o providență secretă similară în fiecare zi.

Sigur că aceasta nu este totul deoarece acum știm că Dumnezeu S-a revelat deplin în Fiul Său. Numele lui Dumnezeu nu numai că ne-a fost vestit, ci, ca să spun așa, suntem și numiți cu numele Lui. Noi suntem aduși într-o relație vie cu El: „Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru, la Dumnezeul Meu și Dumnezeul vostru”. Și ce mângâiere să știi că, nu numai atât, ci, în timp ce Dumnezeu Însuși este Tatăl, ne conduce prin Duhul Lui, providența Lui secretă conduce împrejurările și îi constrânge pe vrăjmași acolo unde noi nu am putea interveni sau nu am putea rezolva nimic intervenind și nici nu se cuvine să facem nimic! Dumnezeu lucrează negreșit pentru noi și deseori lucrează și prin cei mai răi vrăjmași ai Săi. Însuși diavolul este obligat mai mult ca oricare altul să lucreze pentru împlinirea căilor providenței lui Dumnezeu. Fără să vrea și când se așteaptă cel mai puțin, contrar voinței lui, el împlinește ceea ce urmărește Dumnezeu în bunătatea Lui. Nu este atunci acesta un adevăr care este plin de mângâiere? Dacă Satan care se înalță pe sine cel mai mult este obligat să fie numai gunoierul lui Dumnezeu, atunci este evident că ne putem încrede în Domnul cel plin de har orice lucru deoarece cizma mândriei nu poate decât să fie sluga lui Dumnezeu pentru împlinirea planurilor Sale. Nu contează cine este sau ce poate fi, providența Dumnezeului nevăzut împlinește întotdeauna scopurile Lui. Repetăm că aceasta nu este totul deoarece avem ceva mult mai aproape și mai intim și fac această remarcă cu atât mai mult deoarece sunt destul de mulți care gândesc că un creștin trebuie să fie condus numai de providența lui Dumnezeu. Nu este nici o exagerare să afirmăm că o asemenea călăuzire este întotdeauna greșită. De fapt, providența nu este prezentată nicicând ca fiind o călăuză. Ea nu îi călăuzește pe sfinți ci controlează împrejurările și vrăjmașii. Duhul Sfânt este acela care dorește să îi călăuzească pe creștini. Totuși avem a face cu lucruri exterioare, iar în acestea lucrează providența lui Dumnezeu. Dar avem a face cu Dumnezeu ca Dumnezeu al nostru și Tată, și aici nu suntem lăsați la cheremul evoluției împrejurărilor spre a fi victime ale lumii. Deși împrejurările duc în final la împlinirea scopurilor divine, noi avem îndrumarea directă a Duhului Sfânt, care găsește plăcut să ne conducă prin intermediul cuvântului scris. Aceasta pune fiecare lucru la locul lui, cel puțin în ceea ce privește credința.

Este o greșeală să presupui că legând călăuzirea Duhului Sfânt de cuvântul lui Dumnezeu aceasta înseamnă a-l exclude din problemele care țin de viața cotidiană. Există, fără-ndoială, instincte ale vieții spirituale, dar cuvântul lui Dumnezeu este suficient de cuprinzător pentru a acoperi toate, iar creșterea înțelegerii spirituale duce numai la lărgirea sferei ascultării – numai că nu întotdeauna percepem marea întindere a cuvântului și uneori se poate, atunci când nu găsim un text clar, să fim conduși greșit fără să ne dăm seama. Ce mângâiere să avem o convingere care este întărită și dusă mai departe în mod inteligent direct de scriptură! Astfel – prin cuvântul lui Dumnezeu – este condus credinciosul sincer, mai mult decât ar părea la prima vedere. Poți vedea odată un creștin luând exact atitudinea potrivită și, dacă-l întrebi de ce a făcut așa, se poate să nu fie capabil să explice clar. De aceea, având afirmația că Duhul Sfânt călăuzește prin cuvânt, aceasta nu înseamnă că întotdeauna acela care este astfel călăuzit înțelege exact ce anume parte din cuvântul divin se aplică în situația lui. Fără-ndoială, pe măsura cunoștințelor în scriptură, cineva poate avea inteligența de a indica exemplul sau principiul din scriptură potrivit căruia ceea ce face este după voia lui Dumnezeu, dacă se întâmplă că nu există o poruncă. Se cuvine întotdeauna să căutăm capacitatea de a înțelege din cuvântul Său care trebuie să fie purtarea noastră și ce îndemnuri se cuvine să dăm altora.

Astfel, presupunând că un părinte creștin îi spune copilului să aibă grijă ca oala să fiarbă bine sau orice altă îndatorire simplă ce ține de viața de zi cu zi, trebuie oare să fie adusă scriptura în sprijinul acestei dispoziții? Sigur că poate fi folosită scriptura. Copilul care a primit indicația să fie atent ca laptele să nu se ardă este chemat să asculte de părinți pentru ca astfel să-l fie plăcut Domnului. Dacă aceasta este considerat a nu fi ceva în care să se aplice principiile scripturii, rezultatul este rău. Copilul creștin este întărit de sentimentul că nu laptele este esențialul, nici oala, nici focul, nici porunca părintelui, ci a face voia lui Dumnezeu. Este bine să legăm toate de El. De aceea mi se pare că este bine ca și cele mai mici lucruri, care ar părea a fi nedemne de inspirație, să fie privite în legătură cu El. Adevărul este că nicăieri în scriptură nu găsim această trăsătură mai bine decât la Hristos. El în faptă, iar scriptura în cuvânt - arată că nimic nu este prea mare pentru om și nimic nu este prea mic pentru Dumnezeu. „Cuvântul lui Hristos să locuiască din belșug în voi, în toată înțelepciunea ... Și totul, orice faceți în cuvânt sau în faptă, faceți toate în Numele Domnului Isus, mulțumind lui Dumnezeu Tatăl prin El” (v. Coloseni 3.16-17).

Să presupunem acum o situație mai complicată. Un evanghelist are de predicat evanghelia în două sau trei locuri. Oare în ce loc l-ar îndruma mai curând scriptura să meargă decât în altul? Trebuie să renunța la a mai consulta cuvântul aici? Sigur că nu. Dacă m-aș duce într-un loc unde a mai predicat evanghelia un alt slujitor al lui Hristos, atunci nu s-ar cuveni să fiu înclinat să mă duc și eu acolo, știind că afirmarea propriei persoane sau desconsiderarea altuia ar fi contrare evangheliei harului. Dacă există un teren liber, atunci bine, dar dacă terenul este ocupat de altcineva, atunci trebuie să aștept până ce voi fi invitat. Trebuie să-L reprezentăm pe Hristos în aceeași măsură în care prezentăm evanghelia. Cineva poate fi un evanghelist cât de mare, dar nu trebuie să se gândească să se amestece în lucrarea unuia mai mic; dacă este un om înțelept și plin de har, el va fi atunci bucuros să fie ajutat și să aibă comuniune în lucrare. O ușă deschisă aici sau acolo ar fi o chemare puternică chiar dacă sunt mulți vrăjmași. Dacă alții au fost acolo în lucrare, cu siguranță Domnul ar dori ca noi să ne sfătuim ca unii care sunt împreună slujitori, pentru ca binele pe care îl dorim să nu ajungă să fie vorbit de rău sau judecat greșit. Iubirea l-ar face pe un lucrător să caute să coopereze cu altul pentru a ajuta lucrarea Domnului, principiu ilustrat pe larg în cuvântul lui Dumnezeu. Astfel cineva se va vedea îndrumat și cu conștiința exersată înaintea lui Dumnezeu, nu doar condus de împrejurări providențiale, după cum spune apostolul: „vă încredințez lui Dumnezeu și cuvântului harului Său” (Fapte 20.32). Sunt convins că pentru orice situație cuvântul lui Dumnezeu are pregătită o scriptură, numai noi să avem urechi de auzit, și un cuvânt care se pronunță asupra oricărei dificultăți s-ar putea să aibă un credincios, chiar dacă aceasta ține de starea lui. De aceea o conștiință insensibilă sau lipsa inteligenței pot împiedica înțelegerea și ne pot expune, mai mult sau mai puțin, la eroare și la rău, chiar dacă și în asemenea cazuri bunătatea lui Dumnezeu intervine spre a împiedica dezvoltarea deplină a rezultatelor lipsei de înțelegere.

Acum, că Duhul Sfânt locuiește în noi, avem privilegiul de a aduce totul în domeniul cuvântului scris. Astfel, să zicem că trebuie să mergi la cumpărături: imediat se pune o întrebare și, cu siguranță, vei avea două sau trei dorințe. Chiar când este vorba de a decide unde să mergi se

aplică același test. Dacă din mulțimea de magazine vrei să știi care este cel mai potrivit pe care să-l vizitezi, îți stă înaintea cum să-l fii plăcut lui Hristos. Îți poți întreba conștiința: „Care este motivul pentru care mă duc acolo sau dincolo?” El este credincios și știe cum să decidă, prin Duhul, folosirea cuvântului astfel încât să judece secretele inimii. În marea majoritate a cazurilor o asemenea judecată de sine ar elimina vizitele la un magazin sau la altul și ar duce la o diferență semnificativă cu privire la ceea ce cumperi. Să luăm obiceiul de a-ți satisface gusturile. Când intri în magazin ai tentația de a cumpăra ceea ce îți place în măsura în care ai posibilitățile. Unde este Hristos în acest mod de a gândi?

Putem să căutăm deci călăuzirea Domnului prin Duhul Său în problemele vieții de zi cu zi, ca și în ocupațiile mai spirituale care ne angajează în lucrare, dar măsura spiritualității și modul în care cunoaștem cuvântul ne dă capacitatea de a folosi corect cuvântul ca îndrumar. Astfel, acolo unde nu vedem clar o datorie de a face ceva anume, suntem atunci datori mai curând să așteptăm decât să acționăm. Așteptarea este o mărturisire a ignoranței, dar măcar a dependenței. Dacă dorim să facem voia Lui, atunci nu vom aștepta în zadar. „El îi face pe cei smeriți să umble în dreptate și îi învață pe cei smeriți calea Sa” (Ps. 25.9). „Vorbește Doamne, pentru că robul Tău ascultă” spune atitudinea de așteptare, în timp ce voința proprie agitată îndeamnă să faci una sau alta. Dar Dumnezeu lucrează fie aducând înaintea cuiva ceva care cere dorința de a lucra, fie ținându-l mai mult în așteptare. După cum relația credinciosului lui Dumnezeu este reală, el poate aștepta o îndrumare specială. Dar niciodată nu trebuie să uităm că, atunci când nu avem o îndatorire clară, se cuvine să nu facem nimic. Nu vorbesc despre o impresie, ci despre o chemare clară la datorie sau de o putere a iubirii fără egoism. Fără-ndoială este îndrumarea Duhului Sfânt care vine deseori fără a avea o poruncă scrisă, dar nu fără scriptură. Atât manifestările iubirii care dorește să lucreze cât și chemările la datorie se încadrează în scriptură, aceasta arătându-ne plinătatea lor în Hristos. De exemplu, să presupunem că un creștin nu șie ce să facă lumea viitoare. În timp ce el așteaptă de la Domnul vine cineva și îi prezintă o cerere pentru a-l sluji într-un mod care corespunde capacităților lui. Nu este atunci datoria destul de clară? Se poate atunci ca el să mai aibă vreo urmă de îndoială? Nu este voia Domnului ca acela care îl iubeste să răspundă chemării iubirii?

Dacă vin două persoane și prezintă lucruri similare, mai există scriptură care să-ți spună pe care să alegi? Nu rezultă atunci o dilemă? Așa poate părea și poate chiar să fie în mod real o dilemă. Dar, de fapt, dilemele nu se ivesc prea des, dacă chiar se ivesc dileme, adică să fie o situație în care Domnul chiar să nu ofere nici un mijloc de a judeca între cele două propuneri.

Astfel, totul se reduce la o problemă de comuniune cu Dumnezeu. Copilul lui Dumnezeu care este în comuniune cu El nu va fi în dilemă și va ști ce înseamnă fiecare lucru deoarece umblă cu Acela care este lumină. Tatăl nostru găsește cea mai mare plăcere să-l călăuzească pe un copil care are ca unic scop să vină în întâmpinarea gândurilor Lui. Și sigur că altfel stau lucrurile dacă avem noi scopurile noastre, deoarece într-un asemenea caz un creștin nu va aștepta sincer. Dar „Domnul se destăinuie celor care se tem de El” (Ps. 25.14), și chiar dacă nu este un principiu pozitiv, este o primire a gândurilor lui Dumnezeu în scriptură pe multe căi reale, chiar dacă mai puțin directe. Dacă avem o dilemă este timpul să ne oprim. Nu se poate să facem ceea ce este drept fără cuvânt, iar cuvântul îl pierdem deseori din cauza lipsei de comuniune, care implică a fi călăuzit de Duhul Sfânt, dar niciodată nu trebuie să separăm de scriptură această călăuzire.

Revenim la profetul nostru după această lungă digresiune și ne găsim nu numai pe terenul judecării morale, cum este întotdeauna cuvântul lui Dumnezeu, ci și al unor lucrări vizibile solemne. Ziua lui Yahve nu se referă la cum controlează El împrejurările prin intermediul unor cauze secundare, ci este cuprinde modul în care Dumnezeu va „judeca lumea după dreptate prin Omul pe care L-a rânduit”, pentru ca să citez o binecunoscută scriptură din Noul Testament care se referă la ea (Fapte 17.31). A „judeca lumea după dreptate” este ceva complet diferit de a-i judeca pe cei care au murit. Este vorba despre lumea locuită și nu are în vedere învierea celor care au populat odată lumea. Lumea locuită este aceea la care se referă Fapte 17. Așa că aceasta constituie cadrul în care se manifestă ziua lui Yahve. Diferența esențială este că, în Vechiul Testament, ziua lui Yahve este pusă în legătură directă cu poziția specială a lui Israel, cu relația lor cu Dumnezeu, care li Se descoperise lor. Este acea epocă în care omului nu i se va mai permite să amâne și să împiedice împlinirea planurilor lui Dumnezeu, când El Însuși nu va mai lucra doar pe căile tainice ale providenței, nici măcar prin misiunea Duhului Sfânt, ca acum în creștinism, pentru a ne modela prin cuvânt spre a ne face asemenea lui Hristos, ci atunci Dumnezeu va governa direct lumea întâi prin nimicirea răului, apoi prin menținerea și răspândirea a ceea ce este bun. Așa este ziua lui Yahve. Prin urmare, „acea zi” cuprinde judecățile divine care vor fi executate de Hristos în calitate de Yahve Dumnezeu lui Israel, când El va apărea în glorie, ca și întreaga perioadă a mileniului. Aceasta este ceea ce se numește „ziua lui Yahve”.

Cu privire la aceasta este deosebit de important să înțelegem diferența dintre ziua aceasta și tot ce a fost înainte de ea, în special pentru a deosebi acea zi de venirea Lui pentru a-i primi pe aceia care îl așteaptă, fie că este vorba de sfinți care au murit sau de aceia care vor fi în viață în acel moment. „Venirea Domnului” este o expresie mai cuprinzătoare decât „ziua Domnului” (sau „ziua lui Yahve”). „Ziua” este o anumită parte a venirii Lui. La venirea Lui toți sfinții morți vor învia, iar cei în viață vor fi transformați și împreună vor fi luați de e pământ spre a-L întâlni pe El în aer. Acesta mare eveniment – mutarea în cer a tuturor celor care sunt ai lui Hristos – nu are nimic a face cu guvernarea lui Yahve asupra lumii și, de aceea, a confunda venirea Domnului sau prezența lui cu ziua Lui este o eroare gravă. După ce sfinții au fost luați în cer, lumea va părea să continue la fel, dar va fi în realitate mult mai rău. Nu va fi sub nici o formă judecată prin harul Domnului de a-i lua pe ai Săi în casa Tatălui. Dar ziua Domnului presupune, invariabil, judecata lumii, cu toate că ea include judecări mai mici în Vechiul Testament; nu la fel este venirea Lui, care arată plinătatea harului său față de aceia pe care El i-a iubit până la capăt. În același timp, când vine ziua lui Yahve, va fi tot venirea Domnului, deoarece este clar că aceasta întrunește ambele aspecte.

Astfel, pe scurt, ziua Domnului reprezintă partea publică și guvernamentală a venirii Lui, dar venirea Domnului cuprinde și evenimente de altă natură, deosebite de cele din acea „zi” și care sunt anterioare acelei zile. Acesta ar fi cel mai clar și cuprinzător mod de a spune ceea ce se poate dovedi cu ușurință din multe scripturi. Numai că noi trebuie să avem în minte că venirea Domnului pentru a-i lua la El pe sfinți este un adevăr ce se găsește exclusiv în Noul Testament. Vechiul Testament vestește ziua lui Yahve, iar Noul Testament susține și el acest adevăr, făcându-l să fie și mai clar, dar adăugând la el un adevăr deosebit, acela că Hristos va veni spre a ne primi la el și a ne înfățișa în casa Tatălui, după care va veni ziua lui Yahve, când sfinții vor veni cu El în glorie. Atunci va fi ziua lui Yahve deoarece va fi timpul când El îi va nimici pe toți vrăjmașii Săi, fiara, profetul fals sau Antihristul și pe toți cei care vor fi cu ei și, mai departe, pe împăratul din nord sau pe asirian, reprezentat anticipat printr-o națiune puternică ce l-a asuprit pe Israel în vechime, care ne este prezentată mai pe larg în capitolele al doilea al profeției.

Înainte de a spune mai mult despre asirian, îngăduiți-mi să indic aluzia la trâmbițe. Este o referire clară la modul în care cartea Numeri indică să fie folosite trâmbițele. În două situații preoții trebuiau să sune din trâmbițe: una era pentru pornirea taberelor, iar cealaltă pentru chemarea adunării la ușa cortului. Dacă mergeau la război trâmbițele trebuiau să sune alarma și atunci Yahve urma să-și amintească și să-i scape de vrăjmașii lor. Putem spune că această ultimă aplicație este aceea care îl chema pe Yahve, în timp ce celelalte întrebunțări, mai obișnuite, erau atunci când Yahve strângea laolaltă poporul pentru sărbătorile solemne și jertfele pe care le aduceau înaintea Dumnezeului lor. Acestea erau principalele întrebunțări ale trâmbițelor de argint și ambele sunt prezentate în Ioel. „Sunați din trâmbițe în Sion și sunați alarma pe muntele Meu cel sfânt; să tremure toți locuitorii țării, pentru că vine ziua lui Yahve, pentru că se apropie!”

Aceasta îi avertiza în legătură cu ceea ce era grozav pentru Israel. Ziua lui Yahve se apropia – o zi în care nu numai vrăjmașii aveau să fie prezenți, ci Yahve avea să-și amintească de Israel, dar nu ca fiind poporul Său, ci pentru a-i folosi pe vrăjmașii lor pentru a-i lovi. Aceea trebuia să-i alarmeze, faptul că Yahve avea să fie prezent. Nu este ziua asirianului, ci ziua lui Yahve. Era gândul că judecata cu privire la care erau avertizați era atât de îndepărtată încât erau înclinați să spună: „Nu va veni în zilele noastre, nici peste copiii noștri”. Dar a venit în zilele lor. Aceeași putere asiriană, care se apropia în timpul lui Ioel, va reapărea în ziua din urmă. Aceasta este adevărata cheie pentru toate dificultățile pe care oamenii le invocă în legătură cu Vechiul Testament. Trebuie să ne amintim că nu s-a terminat cu acele națiuni după cum nu s-a terminat nici cu evreii. Multe dintre ele și-au pierdut numele sau și l-au schimbat, dar există în continuare. Și atunci când va veni vremea pentru restaurarea lui Israel prin judecări, la sfârșitul veacului, și acele națiuni vor reapărea și vor fi cunoscute din nou ca fiind asirianul. Națiunile nu mor, după cum oamenii nu învie individual. La fel de sigur pe cât învierea îi așteaptă pe oameni, va fi o reînviere a acelor vrăjmași dintre națiuni ai evreilor. Este remarcabil și că faptele lor de la sfârșit vor avea aceleași caracteristici morale ca și cele de la început. Aceasta indică în mod clar un principiu după care la sfârșit sunt tratate păcatele de la început, deoarece la sfârșit ei vor repeta păcatele lor vechi. Aceeași gelozie față de Israel, aceeași hotărâre de a-i extermina pe evrei și aceeași împotrivire față de planurile lui Dumnezeu care caracteriza epoca lor de început se va regăsi la ultima lor apariție. Cercul unității lor istorice este evident sub aspect moral: același gen de vină se reproduce și judecata lui Dumnezeu vine asupra lor din cauza ei.

Nu că așa avea vreo îndoială că asirianul care a fost oprit în mod miraculos în zilele lui Sanherib este un simbol al nimicirii totale în ziua lui Yahve, sau că evenimentele din trecut ar reprezenta o zi a lui Yahve, deși nu în sensul complet, ci o aplicație premergătoare a zilei lui Yahve și un semn clar cu privire la catastrofa finală. Consider că acest fapt cert face ca scriptura să prezinte un interes deosebit, și, mai mult decât atât, demonstrează caracterul ei viu. În loc să privească numai înapoi la lucruri care au fost și s-au dus demult, în ceea ce a fost citim despre ceea ce va avea loc în viitor pe o scară și mai largă și cu rezultate și mai grave, chiar dacă finalul va fi mult mai fericit. Așa putem înțelege cum acea zi avea chiar atunci și un rost practic, dar are și semnificația viitoare pe care am indicat-o.

În această privință partida raționalistă s-a rătăcit în mod fatal pentru că tratează Biblia, cea profetică și istorică, ca și cum ar fi o mumie, dacă nu o compilație subțire, cu modificări, de vechi scrieri evreești privind la celelalte seminții care au existat odată și acum nu mai sunt pentru că au dispărut pentru totdeauna.

Dar cu siguranță vine „o zi de întuneric și de întunecime, o zi de nori și de negură deasă, ca zorile se revărsă peste munți”. Este imposibil să aplicăm aceasta la venirea Domnului pentru a-i lua pe sfinții Săi ca să-L întâlnească. Poate cineva dori să vadă un exemplu mai clar ce nebunie este să identifiți ziua lui Yahve, cu grozăviile ei pentru pământ, cu venirea lui Hristos pentru a-i lua sus pe ai Săi? Poate oare prezența Lui pentru a-i strânge pe ai Săi și ai lua în cer să fie „o zi de întuneric și de întunecime”? Această confuzie este o gafă evidentă. Și nu numai atât, pentru că prezența Lui nu este niciodată numită „zi”. Nu am nici o îndoială că motivul este acela pe care l-am arătat deja – noțiunea de „zi” a Lui presupune manifestarea Lui. „Ziua aceea” se poate să fi fost în vechime numai într-un sens providențial, ca, de exemplu, când Sanherib a fost nimicit, dar este evident că acel eveniment arată mâna lui Dumnezeu lovind groaznic omul și aceasta este ceea ce se înseamnă manifestarea înaintea lumii, cu toate că, în final, aceasta va merge mult mai departe decât orice a fost în trecut.

Creștinii sunt, într-adevăr, numiți copii ai zilei înainte de venirea zilei, spre deosebire de majoritatea oamenilor, care sunt „copii ai nopții”, după cum vedem în 1 Tesaloniceni 5. Noi suntem copii ai luminii și ei zilei pentru că avem acum firea lui Hristos și vom veni împreună cu El în zorii acelei zile. Dar este o greșeală să gândim că trebuie să așteptăm acea zi pentru a ocupa locurile pe care le avem în cer, din vreme ce din scriptură rezultă clar că, atunci când va veni ziua, noi vom fi de mai înainte în locurile noastre din cer și vom veni din cer împreună cu Domnul. „Când Se va arăta Hristos, viața noastră, atunci ne vom arăta și noi cu El în glorie” (Coloseni 3.4).

Apoi avem o descriere plastică a armatei asiriene. „un popor numeros și puternic, cum n-a mai fost niciodată și nici nu va mai fi după el, generații și generații. Focul mistuie înaintea lui și flacăra arde înapoia lui; țara este ca grădina Edenului înaintea lui și un pustiu părăsita înapoia lui; da, și nimic nu scapă de el. Înfățșarea lor este ca înfățșarea cailor și, ca niște călăreți, așa aleargă”. Fără îndoială, în aceasta este o schiță cu mult nerv, în care o armată cum nu s-a mai văzut vine împotriva țării, profetia merge mult mai departe decât ceea ce a avut loc când au fost atacați evreii. Adică trebuie să privim toată perspectiva, steaua dublă – ceea ce a fost și este acum clar, dar și ce va veni și va fi și mai grav -, pentru a avea toată forța expresiilor divine. În trecut asirianul a avut o armată formidabilă, dar după toată obrăznicia lor deșartă au fost nimiciți într-o singură noapte, iar Sanherib s-a întors cu rușine, recunoscându-se înfrânt. Dar în ziua viitoare va fi o oștire și mai grozavă.

Îngăduiți-mi să spun că, potrivit scripturii, nu există nici cea mai mică îndoială că Rusia este destinată să aibă un rol important în această mare criză din viitor deoarece politica acestui vast imperiu modern afectează aceleași regiuni ca și asirianul în ziua din urmă. Prin poziția ei în nord-est, Rusia caută să fie lider al forțelor din est, dobândind influență politică pentru a putea reuni și conduce spre sud marile hoarde din Asia centrală. Sunt convins că influența occidentului în est va fi, nu peste mult timp, anihilată și că stăpânirea țării noastre în India este destinată să fie de scurtă durată. Dar aceasta este doar o observație făcută în treacăt, care este de folos numai pentru a arăta importanța de a judeca și aceste lucruri potrivit scripturii și cum scriptura pregătește mintea credinciosului pentru evenimente care, atunci când vor avea loc, îi vor zdruncina, dacă nu chiar îi vor paraliza, pe cei care nu au crezut, pe când evoluțiile care pregătesc schimbările imense din ziua din urmă intră în domeniul credinței acelor care cred cuvântul lui Dumnezeu. Ei nu sunt clătinați de acele evenimente, ci sunt pregătiți pentru ele și le așteaptă, deci nu vor fi surprinși.

Apoi, din versetul 5, „sar ca vuietul de care pe vârfurile munților, ca zgomotul flăcării de foc care mistuie miriștea, ca un popor puternic așezat în linie de bătaie. Înaintea lor popoarele tremură, toate fețele pălesc. Aleargă ca vitejii, se suie pe zid ca bărbații de război și merg

fiecare pe căile lui și nu rup rândurile lor și nu se împing unul pe altul. Fiecare merge pe calea lui; și se aruncă printre săgeți și nu se rănesc. Dau năvală asupra cetății, aleargă pe zid, se suie în case, intră pe ferestre ca un hoț. Pământul se cutremură înaintea lor, cerurile se zguduie, soarele și luna se întunecă și stelele își retrag strălucirea. Și Domnul face să se audă glasul Lui înaintea oștirii Sale, pentru că tabăra Lui este foarte mare; pentru că cel care împlinește cuvântul Său este puternic; pentru că ziua Domnului este mare și foarte înfricoșătoare și cine o poate îndura? Este remarcabil modul în care profetul împlătește numele și ziua lui Yahve cu asirienii folosiți pentru a face lucrarea Lui. În Isaia 10 asirianul este numit „toiagul mâniei Lui” și „secură” care s-a lăudat față de Acela care o mânuia. Domnul se va întoarce cu siguranță împotriva acelei securi și o va distruge. O va folosi pentru a-și împlini scopurile față de un popor vinovat, dar după cum ea i-a distrus fără milă și fără urmă de teamă de Dumnezeu, El se va întoarce împotriva celui care s-a înălțat folosindu-se de mânia Lui pentru a nimici pe sârmanul Lui popor dacă se poate.

În consecință urmează un apel practic la pocăință. „Totuși chiar și acum, zice Domnul, întoarceți-vă la Mine cu toată inima voastră și cu post și cu plâns și cu jale! Și sfâșiați-vă inima, și nu hainele, și întoarceți-vă la Domnul Dumnezeu vostru, pentru că El este milos și plin de îndurare, încet la mânie și de o mare bunătate și Se întoarce de la rău. Cine știe dacă nu Se va întoarce și-I va părea rău și va lăsa după El o binecuvântare, un dar de mâncare și un dar de băutură pentru Domnul Dumnezeu vostru?”

Urmează al doilea sunet de trâmbiță, dar acesta este deosebit. „Sunați din trâmbiță în Sion! Sfințiți un post, anunțați o adunare solemnă!” Nu mai este „sunați alarma”, ci „sfințiți un post, anunțați o adunare solemnă”. Este strângerea poporului la Dumnezeu, nu numai strigarea lor cu glas tare către Dumnezeu ca să se arate pentru ei în fața vrăjmașului. „Adunați poporul, sfințiți adunarea, strângeți laolaltă pe bătrâni, adunați pe copii și pe pruncii de la sân! Să iasă mirele din camera lui și mireasa din camera ei! Să plângă preoții, slujitorii Domnului, între pridvor și altar”. Așa este de doborât întregul popor și starea de prostrație a cuprins până și mirele și mireasa și sugarul și preoții ca și poporul, dar nu în locul normal pentru ei deoarece cu ieșit afară și sunt împreună cu poporul în umilință, nu separați de el prin demnitatea lor. Este cea mai admirabilă imagine a unei națiuni care se smerește înaintea lui Dumnezeu astfel încât toate clasele sociale – în cercurile politice, religioase și de familie – arată cum simt păcatul lor înaintea Domnului. Nu există nimic altceva care să aducă la același nivel ca păcatul sau moartea care este consecința păcatului, dar este o binecuvântare când chemarea de har a lui Dumnezeu lucrează pocăința, ceea ce înseamnă că inima își recunoaște răul și primește ceea ce are Dumnezeu să ne spună despre aceasta. Nimic nu este mai minunat pentru un suflet cu excepția harului lui Dumnezeu care produce o asemenea atitudine. Sub aspect moral pocăința este întotdeauna sănătoasă pentru poporul Său care este conștient că a răspuns într-un chip nevrednic harului pe care L-a manifestat El față de ei. Aceasta nu se poate să nu ducă la restabilirea comuniunii în urma judecării de sine și a ascultării practice. Așa va fi cu evreul în final. „și să zică: Cruță, Yahve, pe poporul Tău și nu da batjocurii moștenirea Ta, ca să-i stăpânească națiunile! De ce să se zică printre popoare: «Unde este Dumnezeu lor?»”

Dumnezeu ascultă. „Atunci Yahve va fi gelos pentru țara Lui și va avea milă de poporul Său. Da, Yahve va răspunde” – nu numai la alarmă, ci datorită pocăinței lor autentice înaintea Lui. În loc de insensibilitate sau eforturi de a se îmbunătăți, ei se vor apropia de Yahve simțind păcatele lor. Când se vor întoarce cu durere spre cuvântul Lui și-L vor primi în inimile lor pe Cel care vine în numele Lui Yahve, atunci El Se va arăta ca răspuns la strigătul lor. Urmează siguranța deplină și mângâierea. Asirianul a fost lichidat. „Și voi îndepărta de la voi pe cel de la nord și-l voi împinge în țara cea stearpă și pustie, cu fața spre marea dinspre răsărit și cu spatele spre marea de la apus. Și duhoarea lui se va ridica și mirosul lui respingător se va sui, pentru că s-a înălțat pe sine, ca să facă lucruri mari”. Cel de la nord cu siguranță nu înseamnă vreo invazie de lăcuste, deoarece acelea vin dinspre sud, ci este marele vrăjmaș din ziua din urmă, care nu va pieri în mare, cum se întâmplă de obicei cu acele insecte, ci va fi dus într-o țară stearpă și pustie, cu fața spre Marea Moartă și spatele spre Mediterana. Dreaptă judecată a mândriei lui pentru că „s-a înălțat pe sine ca să facă lucruri mari”.

Dar Dumnezeu este Acela care va face lucruri mari. „Nu te teme, țară!” remarca se referă cu siguranță la speranța evreilor ca națiune. „Bucură-te și veselește-te: pentru că Domnul face lucruri mari”. Ei vor fi reînnoiți în loc să se prăbușească din lipsa celor necesare supraviețuirii. Ne stă înaintea ziua milenară de bucurie pentru întreaga creație. De aici „pășunile pustiului înverzesc, pentru că pomul își poartă rodul, smochinul și vița își dau tărâia”. Totul se schimbă. Nu este vorba despre creștinism cu binecuvântările spirituale în locurile cerești și cu batjocori și suferințe pe pământ pentru cei credincioși, ci sunt binecuvântări pământești și răsplătiri ca și îndurarea divină care mântuiește. „Fii ai Sionului, bucurați-vă și veseliți-vă în Yahve Dumnezeu vostru, pentru că El vă dă ploaia timpurie în dreptate și face să cadă pentru voi ploaia, ploaia timpurie și ploaia târzie, la începutul anotimpului. Și ariile se vor umple de grâu și teascurile se vor revărsa de must și de untdelemn. Și vă voi da înapoi anii pe care i-a mâncat lăcusta cea mare, cea târătoare, și omida, și cea rozătoare, oștirea Mea cea mare, pe care am trimis-o printre voi”. Astfel Dumnezeu nu numai că va anula răul, ci va da mai mult decât a luat. Prin plinătatea binecuvântării Sale El va șterge rușinea și durerea din trecut. „Și veți mânca din belșug și veți sătura și veți lăuda Numele lui Yahve Dumnezeu vostru, care a lucrat minunat cu voi; și poporul Meu nu se va mai rușina niciodată!”

Dar poate satisface aceasta? Poate fi aceasta îndeajuns pentru o minte reînnoită? Sigur că nu-L poate satisface pe Acela care este Dumnezeu, nu numai în guvernarea dreaptă peste prieteni sau inamici, ci în iubirea Lui față de poporul Său. De aceea, după acestea, ne este prezentat un fel de binecuvântare cu totul deosebit. În ebraică aici începe capitolul următor. Este de regretat că, în această privință, evreii o aranjare mai bună decât cei dintre națiuni, iar versiunile moderne nu le-au urmat pe cele de mai înainte. „Și va fi așa...” Aici avem, în mod clar, o pauză. Probabil că nu este o exagerare să spunem că punerea laolaltă a acestor două secțiuni este mai curând în detrimentul sensului scripturii. Versetele 28 și 29 se detașează destul de bine de ceea ce este înainte. Este o binecuvântare mult mai înaltă care decurge din dragostea lui Dumnezeu, dar este evident o binecuvântare spirituală. „Și va fi așa: după aceea voi turna Duhul Meu peste orice făptură. Și fiii voștri și fiicele voastre vor profetași, bătrânii voștri vor visa vise, tinerii voștri vor avea viziuni. Și chiar și peste robi și peste roabe voi turna Duhul Meu, în zilele acelea”. După cum știm, acesta este textul pe care apostolul Petru l-a citat în ziua Cincizecimii pentru a arăta că imensa binecuvântare din acea zi era potrivită cu cea mai mare favoare a împărăției și că nu era cum credeau cei care își închipuiau că aveau înaintea lor oameni surescitați sau nebuni, ci aceia care îi depășeau pe ceilalți prin puterea spirituală.

Dar trebuie să observăm că apostolul nu a afirmat că această scriptură s-a împlinit, ci a spus: „aceasta este ceea ce s-a spus prin profetul Ioel”. Adică a fost promisă vărsarea Duhului Sfânt și așa s-a și întâmplat. Dar nu a spus că acel fapt reprezenta împlinirea profeției (așa cum au presupus unii înțelegând greșit scriptura, spre desconsiderarea creștinismului). Apostolul a arătat că era ceva de acea natură, astfel încât profeția putea justifica acele lucruri înaintea conștiinței lor, dar apostolul a fost reținut în ceea ce a spus, pe când comentatorii nu au rețineri ci merg prea departe. Am face bine să rămânem la ceea ce spune scriptura.

În ceea ce privește turnarea Duhului peste „orice carne”, trebuie să avem în vedere că „orice carne” este în contrast cu restricția numai la evrei. Aceasta este o altă trăsătură ce ilustrează atât de admirabil în scriptură darul de la Cincizecime deoarece faptul că Dumnezeu i-a făcut pe cei care primiseră Duhul Sfânt să vorbească în diferite limbi din diferite părți ale lumii națiunilor și nu i-a făcut pe toți cei convertiți să vorbească limba ebraică (ceea ce, dacă ar fi fost așa, ar fi fost ceva slab, dar această idee este doar un vis sau un paradox superficial), ci i-a făcut pe evreii strănși dintre națiunile printre care erau risipiți să vorbească limbile națiunilor a fost o mărturie minunată a harului care se îndrepta către națiuni pentru a le căuta oriunde vor fi ele. Judecata lui Dumnezeu îi făcuse să aibă diferite limbi și astfel făcuse să eșueze complet proiectul ambițios de a se uni prin construirea turnului Babel. Dar harul lui Dumnezeu a intervenit exact acolo unde avusese loc judecata. Dacă mândria omului a trebuit să sufere o lovitură zdrobitoare, ei fiind aruncați în mai multe gropi separate, harul lui Dumnezeu a venit acolo pentru a-i binecuvânta așa cum zăceau ei și a-i ridica de unde căzuseră.

Așa este prima întrerupere care aduce ceva nou, fapt destul de clar prin modul în care este introdusă. „Și va fi așa: după aceea voi turna Duhul Meu” – este ceva separat de subiectul din textul precedent, ceea ce face să se potrivească modulul în care apostolul Petru a aplicat acest text. Dar apoi trebuie să ne amintim că, atunci când vine ziua ca Duhul Sfânt să fie turnat din nou, nu pentru a strânge un popor pentru cer, ci pentru scopurile harului lui Dumnezeu pe pământ (deoarece în aceasta constă diferența), Duhul Sfânt le va fi dat tuturor oamenilor, nu numai evreilor. Astfel, la Cincizecime au fost numai evrei, dar prin miracolul limbilor diferitelor națiuni s-a arătat că Dumnezeu nu se oprește la evrei ci merge și la națiuni.

Dumnezeu nu va abandona niciodată acel principiu. El nu intenționează să se limiteze din nou la copiii lui Israel. Îi va binecuvânta din nou pe copiii lui Israel și îl va ridica din nou pe Iuda ca atare și va împlini fiecare cuvânt pe care l-a promis spre bucuria lor în unitate. Și nu există nici un bine pe care El nu li-l va da, dar el nu se va limita numai la evrei în ziua viitoare. De aceea Duhul Sfânt va fi turnat atunci peste „orice carne”, ceea ce nu înseamnă că orice persoană care va fi în mileniu va avea Duhul Sfânt, ci că nici o rasă nu va fi exclusă de la darul Duhului Sfânt. Nici o categorie de persoane, indiferent de vârstă sau de sex, nu va fi uitată de harul lui Dumnezeu.

Dar este necesar să remarcăm că aici nu este nicidecum vorba de a vindeca sau de a ameliora cumva carnea, așa cum spun părinții sau teologii. Lumina Noului Testament ne arată cât de greșită este o asemenea concepție. Firea cea veche este judecată, omul nostru cel vechi este crucificat și nu renovat. Noi am murit față de starea noastră în Adam și avem o poziție nouă în Hristos, potrivit cu care suntem chemați să umblăm ca morți și înviați împreună cu Hristos.

Semnele exterioare numite aici vor precede ziua care încă nu a venit. Zadarnic am încerca să aplicăm versetele 30 și 31 la prima venire. „Și voi arăta minuni în ceruri și pe pământ” este evident că prezintă alt caracter al lucrurilor. „Și voi arăta minuni în ceruri și pe pământ, sânge și foc și stâlpi de fum. Soarele se va schimba în întuneric și luna în sânge, înainte de a veni ziua Domnului cea mare și înfricoșătoare”. Va avea loc o manifestare vizibilă extraordinară a puterii divine înainte de executarea judecării. Dumnezeu întotdeauna întâi avertizează și dă o mărturie înainte de executarea judecării. El nu lovește fără să avertizeze mai întâi. Și așa procedează El și cu noi în viața de zi cu zi. Ce creștin ajunge oare să fie pedepsit înainte de a fi muștrat de Duhul lui Dumnezeu? Întotdeauna există un sentiment că este o neregulă și o lipsă de comuniune pe care duhul o simte înainte ca Domnul să dea lovitura care spune despre iubirea cu care El veghează asupra căilor noastre atunci când noi suntem neglijenți. Dacă putem spune așa, el ne dă ocazia de a îndrepta lucrurile din punct de vedere moral și, dacă nu luăm aminte la ceea ce ne învață El, atunci vine durerea. Așa este și aici. Aceste minuni nu se poate să nu atragă atenția și să nu captiveze gândurile oamenilor, dar ei nu vor lua aminte cu adevărat. Orbiți prin împietrirea care va veni peste ei ca pedeapsă, ei se vor face că nu aud nimic, astfel încât ziua grozavă a lui Yahve îi va surprinde ca un hoț. Va fi o rămășiță care va căpăta capacitatea de a vedea, aceasta fiind, după cum știm, mai ales dintre evrei, dar limitată numai la ei, după cum aflăm din a doua parte din Apocalipsa 7 și de la sfârșitul Matei 25. Va mai fi încă mărturie de la „orice carne” pregătită pentru gloria lui Yahve pe cale să se descopere.

„Oricine va chema numele lui Yahve va fi mântuit” – aceasta arată că binecuvântarea este prin credință, deci prin har. „Orice carne” nu înseamnă, în mod necesar, orice individ, ci, după cum știm din scriptură, binecuvântarea se îndreaptă spre toate categoriile de oameni, spre toate națiunile și chiar spre toate diviziunile națiunilor. Aceasta este ceva foarte important deoarece sistemul evreiesc tindea, în mod natural, să-L limiteze pe Dumnezeu și chiar să constituie clase în poporul evreu. Astfel, numai familia lui Aaron putea intra în sanctuar, numai leviții puteau atinge vasele sfinte fără a fi pedepsiți, pe când cea mai mare binecuvântare a lui Dumnezeu va avea caracterul fără discriminări al harului. „Și va fi așa: oricine va chema Numele lui Yahve va fi mântuit: pentru că în muntele Sionului și în Ierusalim va fi eliberare, după cum a zis Domnul, printre cei rămași pe care îi va chema Yahve”. De aici rezultă clar că, deși este binecuvântare pentru Israel, profetul rămâne fidel țelului său. Cetatea Ierusalimului rămâne marele centru al regalității, muntele Sionului apare din nou ca semn al harului pentru împărăția pe care Yahve o va întemeia în ziua aceea.

Urmează apoi evenimentele finale care ajung în mileniu. „Pentru că, iată, în zilele acelea și în timpul acela, când voi întoarce pe captivii lui Iuda și ai Ierusalimului”. Această profeție nici măcar nu pomenește întregul Israel, cu toate că răscumpărarea lor este sigură. Faptul că spune despre captivii lui Iuda și ai Ierusalimului nu prezintă dificultate deoarece, într-un anumit sens, ei nu au fost niciodată aduși înapoi în țară așa cum spun profeții și se așteaptă să fie. Ei suferă consecințele faptului că au fost luați în captivitate încă o dată și, în acest sens, ei pot fi considerați a fi captivi, întocmai cum în Geneza 15 necazul seminței lui Avraam într-o țară străină este luat în considerație cu mult timp înainte ca ei să fi ajuns acolo. S-ar părea că, în acest sens, rămâne adevărul moral cu privire la captivitate. Dumnezeu socotește perioada captivității lor de când au fost luați din Palestina și împrăștiați în toate țările de către babilonieni și, mai târziu, de romani. Se poate ca situația lor în țările națiunilor să se amelioreze și ei să pară a fi cam la fel de mari ca Iosif în Egipt, dar chiar și el, în relație cu Israel, era Iosif cel respins în același timp în care era Iosif cel înălțat în țara Egiptului. Întoarcerea captivității lor așteaptă restaurarea prin puterea divină ca fiind ceva care încă nu s-a împlinit.

„Voi aduna toate națiunile și le voi coborî în Valea lui Iosafat; și acolo voi intra la judecată cu ele pentru poporul Meu și pentru moștenirea Mea, Israel, pe care l-au împrăștiat printre națiuni; și ele și-au împărțit țara Mea. Și au aruncat sorț pentru poporul Meu”. Toate națiunile din lumea aceasta vor fi judecate în acea zi. Sunt descrise umilințele de tot felul la care l-au supus pe Israel și Yahve declară că le va răsplăti. El aplică principiul dreptei răsplătiri: ei vor trebui să sufere ceea ce l-au făcut ei înșșiși pe Israel să sufere. Înaintea lui Dumnezeu este drept ca națiunile care l-au nedreptățit și l-au insultat pe Israel, nu numai în perioada legii, ci până la sfârșit, după ce creștinătatea va fi răsplătită conform cu ceea cum i-au tratat pe evrei. „Și voi vinde pe fiii voștri și pe fiicele voastre în mâna fiilor lui Iuda, și ei îi vor vinde sabeenilor, o națiune îndepărtată”. Prin urmare, națiunilor li se va vesti să-și strângă toate forțele pentru a căuta să-și schimbe soarta dacă pot. „Pregătiți

războiul! Treziți pe viteji! Să se apropie și să se ridice toți bărbații de război!”

Astfel, în loc ca înaintea zilei lui Yahve să vină pacea, va avea loc o mare pregătire și strângere de forțe pentru război cum lumea n-a mai văzut. Dorința de a face lucruri mari, nerăbdarea care simte că are obligații și pofta de cuceriri și glorie militară vor strânge oameni cărora le place războiul, astfel încât nu vor mai exista nici un fel de opreliști, mai ales când invidia unuia față de celălalt va duce la acumularea de mari arsenaluri. Așa este descrisă în scriptură scena care încheie această epocă. Repet, dacă cineva ar fi să ajungă la niște concluzii bazate pe gândurile oamenilor, ar fi mai mult invers. Unii ar gândi că această epocă a ajuns să raționeze mai bine, că sunt prea convinși de păcatul și nebulia strămoșilor lor, așa că de acum înainte muștrările și arbitrajul vor înlocui treptat cruda politică cu „fier și sânge”. Dar zadarnice sunt speranțele de a controla patimile și voința omului. Nu a venit încă timpul pentru pace. Oamenii cred că vor reuși, dar și cu națiunile va fi cum a fost în vechime cu Israel. Evreii vor încerca să-și recâștige țara și puterea politică a unor națiuni va fi folosită pentru a-i așeza în pace. Dar atunci când va părea că totul merge spre bine lucrarea va fi împiedicată și evreii vor fi încă o dată ținta geloziei națiunilor. Înainte de seceriș, așa cum spune Isaia 18, promisiunea frumoasă a rodului este distrusă încă din mugur și nu mai produce nimic. În loc să-L aibă pe Hristos domnind peste ei în acel stat, ei vor fi pregătit tronul pentru antihrist. Acesta va fi rezultatul rapid, cu o dezonoare de nedescris pentru Dumnezeu și o ruină nemaîntâlnită pentru toți cei implicați. Orice încercare de a devansa timpul sau de a înlocui metodele lui Dumnezeu cu mijloace omenești nu numai că este zadarnică, ci va și aduce ruina ca o consecință a îngâmării.

Ceea ce se cuvine să facă creștinii nu este să caute să-i așeze din nou pe evrei în țara lor, ci să-i îndrume numai spre Hristos pentru ca ei să fie mântuiți. Niciodată nu va putea fi binecuvântare pentru întreaga lume până când Dumnezeu nu-l va restaura pe Israel. Primirea lui Hristos ca domn peste acea națiune este condiția pentru pacea și binecuvântarea universală. Creștinul este chemat să se despartă de lume și asociat chiar acum cu cerul. Îl știm pe Hristos înviat din morți și glorificat și, de aceea, îl așteptăm pentru ca să fim luați în cer când El va veni pentru noi. Nici Dumnezeu însuși nu face lucrarea de reînnoire a pământului și nici nu o va face până în aceea zi. El îi strânge pe cei care sunt împreună moștenitori și care vor domni cu Hristos.

Astfel, până la acea zi se va arăta eșecul total al tuturor planurilor filantropice și al oricăror alte planuri de îmbunătățire a lumii. Se va vedea că toate eforturile oamenilor în acest sens, chiar și cele ale creștinilor care nu cunosc gândurile Lui și au speranțe false, vor duce, dacă nu la nimic, atunci la mai rău. În cel mai bun caz sunt placebo-uri care nu ajută deloc la atingerea scopului propus, ci doar creează o iluzie pentru un timp. Nu peste mult timp ei trebuie să răspundă la chemarea ironică a profetului: „Pregătiți războiul! Treziți pe viteji! Să se apropie și să se ridice toți bărbații de război!” Este timpul ca vitejii să se trezească și toți războinicii să se apropie și să vină. „Bateți fiarele voastre de plug în săbii și cosoarele voastre în sulite! Cel slab să zică: «Sunt tare!» Grăbiți-vă și veniți, voi, toate națiunile de jur-împrejur și adunați-vă! Acolo coboară-i pe războinicii Tai, Yahve!” Legiunile de îngeri, acelea la care Domnul Isus a refuzat să apeleze pentru Sine, sunt, fără-ndoială, ceea ce are Duhul în mintea Duhului. „Coboară-i pe războinicii Tai” pentru a întâmpina puterile lumii. Pentru că în acea zi va avea loc, ca să spunem așa, o bătălie între puterile lui Dumnezeu și cele ale răului, al cărei rezultat este sigur. „Să se ridice națiunile și să se suie în Valea lui Iosafat! Pentru că acolo voi ședeți, ca să judec toate națiunile de jur-împrejur”.

Consider că, în acest pasaj, chemarea repetată la trezire nu se referă la înviere, care este incompatibilă cu o stare națională sau în timp a acestei lumi. Yahve merge mai departe cu această provocare și avertizează națiunile că vor avea nevoie de toată atenția și de toate resursele lor. Îi invită în valea lui Iosafat, unde cei vii vor fi întâmpinați de o judecată care nu va fi uitată niciodată. „Valea lui Iosafat” este un loc geografic în Israel, și acesta este încă un element contrar ideii că ar fi vorba de scena învierii, care este reprezentată prin solemnitățile de la tronul cel mare și alb, nu prin simboluri cu secera și teascul, care țin în exclusivitate de judecata Fiului Omului asupra națiunilor. Un alt seceriș este pentru a strânge grâul în grânarul ceresc și apoi pentru a arde neghina. În acest loc națiunile strânse laolaltă își vor afla mormintele. Nu există nimic cu care se mândrește omul care să nu ajungă în țărâna morții. Favorurile pe care le arată acum lumea evreilor se vor preschimba în ură înainte de a se sfârși ziua. Aparențele înșelătoare și lustrul frumos vor dispărea și omul va rămâne gol, în toată strămbătatea păcatului său, pentru a fi judecat de Dumnezeu.

Este binecunoscut că unii filozofi contemporani ale căror previziuni merg departe au ajuns la concluzii foarte grave pe alte temeuri decât cele pe care scriptura le furnizează celor care cred în ea. Oricine este familiarizat cu oamenii acestei epoci știe că autorul pamfletelor Ziua din urmă nu este un credincios, ci un om al lumii. Cu toate acestea, numai un nebun se poate îndoi că el este o persoană dacă nu cu o gândire profundă, cel puțin cu multă îndrăzneală în stilul de exprimare și căile sale. El simte clar că lucrurile nu pot continua așa cum sunt acum, că în curând va fi o criză și o dezintegrare a tuturor instituțiilor actuale și că cele influențe care urmează să aducă sfârșitul lucrează cu putere încă de acum. Și atunci? El nu știe nimic, nici nu există cineva care să știe decât dacă crede cuvântul lui Dumnezeu.

Cu numai câteva zile în urmă citeam lucrările filozofice ale unui poet și literat decedat, al cărui nume nu îl voi spune, dar este cineva care odată a tulburat guvernul german atât de mult încât a fost obligat să-și părăsească țara și și-a petrecut o bună parte din viață la Paris. Acest om, fiind acolo, a scris destul de liber și și-a exprimat opinia că Revoluția franceză a fost doar o joacă de copii în comparație cu ceea ce va veni. El considera că francezii nu sunt capabili de sentimente profunde, că ei nu fac altceva decât să batjocorească lucrurile sfinte și cele ce țin de politică, toate sentimentele lor fiind ușurate, predispunându-i să lupte prin glume și zeflemea, pe când germanii sunt serioși în iubirea și în ura lor și aceasta va marca serios omenirea. Ei sunt calmi în concepție și pasionali în execuție. Ei nu luptă pentru drepturile omului și ale națiunilor ci pentru drepturile divine ale omenirii! Ei cred că o omenie datorează materiei mari jertfe de ispășire pentru ca vechile ofense pe care ei i le-au adus să fie iertate. Dezaprobând cele mai nobile bucurii și reduși la ipocrizie și nimeni nu aude nicăieri altceva decât despre păcate! Ei sunt deci hotărâți să distrugă creștinismul. Sentimentul cu privire la propria lui divinitate îl va face pe om să se înalțe și de atunci adevărata măreție și adevăratul eroism vor apărea spre a glorifica acest pământ.

Acestea sunt sentimentele îndrăznețe ale panteismului modern. Poate oare altă cale să ne aducă mai aproape de antihrist? Astfel, singurul dumnezeu este omul, care are dreptul și datoria să trăiască după legile firii lui! Terminați cu moralitatea! „Dorim să întemeiem o democrație a zeilor pământeni, toți egali în fericire și sfințenie. Voi (revoluționarii francezi) cereți veșminte simple, maniere sobre și plăceri ieftine, pe când noi, dimpotrivă, dorim nectar și ambrozii, mantale de purpură, voluptatea celor mai bune vinuri, dansul nimfelor, muzica și comedii”. Terminați cu judecata! Îi vom distruge nu numai pe preoți ci și religia care înfrânează și avertizează, credința Celui care a suferit pe cruce! Ne vom bucura după pofta inimii când va veni ziua să chemăm lumea și religia să dea socoteală pentru lanțurile pe care de atâta timp le-a pus asupra rasei umane. Acesta este caracterul lucrării sale despre Germania.

Este cu adevărat groaznic să te gândești că dorurile acestui spirit hegelian se suprapun cu imaginea pe care profeția o furnizează cu privire la apostazia omului păcatului. Cred că, printre atâtea visuri revoluționare, aceasta pare a fi o mărturie din adâncul inimii cuiva care știe ce lucrează în omul necredincios care caută progresul, a unuia care s-a arătat mai deschis ca de obicei dând glas speranțelor și dorințelor lor, el fiind unul dintre ei. Cu siguranță, el a fost un om sincer, care a devansat un pic epoca, fapt pentru care a avut de suferit. Cu toate acestea, el exprimă și face să se audă dorința oamenilor. Nelegiuirea va fi semnul predominant al schimbărilor care vor veni – respingerea oricărei constrângeri. Germanul pe care l-am citat nici nu-și închipuia că, fără să-și dea seama, anticipa starea anticristică a creștinătății. Oamenii vor părea să reușească, dar succesul lor va avea efectul de a-L determina pe Domnul să Se arate pentru a-i mistui cu suflarea gurii Lui și pentru a-L nimici pe cel fără de lege prin strălucirea venirii Lui. El știe bine că stâlpii societății se vor dovedi a fi ca un castel de cărți de joc și că voința omului nu va mai putea suferi slaba lor rezistență. Oamenii sunt hotărâți să facă ce vor și așa vor și face, însă spre pierzarea lor, spre a cărei împlinire tind înțelepții, gânditorii și învățătorii zilelor noastre. Elitele sociale ascultă în general și vor asculta și mai mult, în vreme ce clasele de jos au fost duse în rătăcire demult. Ei vor avea conducătorul potrivit, care în final va face război împotriva Mielului, dar Mielul va birui pentru că El este Împăratul împăraților și Domnul domnilor.

Sigur că, dacă cuvântul lui Dumnezeu nu ne-ar fi avertizat clar cu privire la un asemenea viitor, atunci nu aș acorda nici cea mai mică importanță pronosticurilor unui om, ci mai curând aș considera ceva atât de groaznic ca fiind delirul unui fanatic. Dar credinciosul care cercetează cuvântul lui Dumnezeu poate spune mai dinainte ceea ce a scris Dumnezeu acolo și vede acele principii la lucru în țările așa-zis creștine. Cuvântul lui Dumnezeu venit din sursa cea mai înaltă (adică din cunoașterea Lui perfectă cu privire la tot ce va fi) este vrednic de încredere, indiferent dacă ne spune despre lucruri din trecut, prezent sau viitor.

În acea zi problema este nu ce va fi în ceruri, ci ce va fi pe pământ. Yahve intenșionează să ia pământ în grija Lui. „Mulțimi, mulțimi în Valea Hotărârii! Pentru că ziua Domnului este aproape, în Valea Hotărârii. Soarele și luna se vor întuneca și stelele își vor retrage strălucirea. Și Domnul va răzni din Sion și va face să se audă glasul Lui din Ierusalim“.

Yahve se va arăta și va nimici întâi puterile occidentale împreună cu capul religios de la Ierusalim deoarece știm din Daniel și din Apocalipsa lui Ioan că Imperiul roman va fi reînființat. Prin aceasta nu înțeleg că va fi Papa, ci puterea imperială. Italienii cu siguranță s-au cam săturat de papalitate, dar vechiul Imperiu roman va fi resuscitat încă o dată. Va apărea din nou și va repeta vechile lui păcate sub forme noi și va fi judecat pentru ceea ce a făcut de la început până la sfârșit. Imperiul Romei este acela care poartă responsabilitatea pentru crucificarea Fiului lui Dumnezeu, și Dumnezeu nu a uitat aceasta, ci intenționează să-l judece pentru aceasta. Astfel, Imperiul latin reînviat va fi puterea politică occidentală care va respinge total creștinismul ca pe un basm. Puterea religioasă sau ceea ce este acum creștinătatea, amalgamându-se cu iudaismul renegat, va fi și ea apostată. Ambele vor ajunge la apostazia totală. Este extrem de evident că fiara își va avea sediul la Roma, iar profetul fals la Ierusalim. Fiara religioasă sau cea de-a doua va fi acolo unde a fost crucificat Hristos și acolo se va afla fiara sau puterea imperială împreună cu susținătorii ei atunci când Se va arăta Domnul. Nu am nici un dubiu că aceste lucruri sunt în curs de pregătire și că faptul că Papa pierde stăpânirea temporală și Roma este dată Italiei sunt etape pe calea restaurării Imperiului roman ca și spre un nou fel de șef religios în Țara Sfântă.

Dar asirianul va supraviețui puterii occidentale și aceasta este ce ni se prezintă aici: nu Babilonul, nici Roma, ci împăratul din nord, care va apărea și el în zilele din urmă, reluând vechile pretenții și vrăjmășia față de Israel. Așa este deci asirianul din loel; este din nord, capul puterilor din nord și este, care în final, ca și în vechime, vor veni împotriva evreilor. El strânge acea mare mulțime despre care este vorba aici. Puterile occidentale vor cuprinde floarea Europei, ajutând și sprijinind profetul fals care va domni la Ierusalim. S-a văzut o dispută în legătură cu locurile sfinte, unde puterile occidentale s-au ciocnit cu cele din nord-est. Aceasta va continua cu și mai mare intensitate și se va extinde când fiara și cele zece coarne ale ei vor fi susținători ai antihristului. Omul acela care va fi antihristul în persoană va pretinde a avea cea mai mare putere spirituală și va domni la Ierusalim și va fi sprijinit de puterile occidentale.

Nu există nici o îndoială că mulți evrei vor fi strânși înapoi în țara lor înainte de acea criză deoarece fiara domnește peste ei, dar ei se vor întoarce în țară fiind în necredință și acea întoarcere va fi rezultatul lucrării omului. Națiunile vor face aceasta. Cum aceasta va eșua, Dumnezeu îi va strânge apoi pe israeliții din toate părțile. Atunci asirianul se va arăta adversar al lor și, la început, va părea să aibă succes, ceea ce însă doar va face și mai răsunătoare nimicirea lui la timpul potrivit, mai ales că imperiul (fiara), împreună cu aliatul religios șef al Palestinei, vor fi fost mai înainte judecați de puterea divină. Asirianul va privi acea judecată ca fiind ceva în favoarea lui și va deduce că atunci va putea face tot ce vrea, însă va veni numai pentru a fi judecat după ce puterile occidentale au fost șterse de Domnul de pe fața pământului.

Anglia, ca și restul Europei occidentale, va fi sub influența Romei apostate și a antihristului, pentru că nu va exista nici o putere care să dea o mărturie fidelă împotriva nelegiuirii. Pentru motive asemănătoare, dacă îmi pot îngădui să exprim o opinie (și nu gândesc niciodată să prezint gândul cuiva ca fiind mai mult decât o părere) că Statele Unite ale Americii vor fi într-o mocirlă politică și, după cum până acum au fost numai o adunătură sau conglomerat din tot restul lumii, mai ales din Europa, cuprinzând desigur multe talente, capacități și întreprinzători harnici, dar și mult din gunoaiile din toate națiunile, cred că se vor rupe în facțiuni de elemente primitive și zgomotoase, și, după ce se vor umfla de mândrie vor plesni în final ca o bulă.

Populația nu dă forța unei națiuni. Unele națiuni foarte numeroase ca masă de oameni s-au arătat a fi slabe politic în fața unui regat mic dar energetic. Priviți la puterea lui Darius în comparație cu cea a lui Alexandru și a macedonenilor lui. Cei din urmă păreau de disprețuit. Nu părea oare a fi cea mai mare nebulie ca acei câțiva aventurieri să invadeze Asia și să se confrunte cu marile armate ale Persiei? Totuși țapul cu cornul lui s-a dovedit a fi prea mult pentru sutele de mii ale marelui rege, așa că cel de-al doilea imperiu s-a prăbușit.

Așa cred că va fi și cu America, că această tânără mare putere care a crescut atât de repede se va scufunda și mai repede, probabil în urma unor lupte intestinale, dar cu siguranță aceasta va avea loc înainte de a veni ziua aceea. Ei se vor rupe în multe părți. Principalul lor obiectiv este acela de a menține unitatea politică. Aceasta este mare lor ambiție și, chiar dacă pare să le reușească, cum orice ambiție poate avea reușită pentru un timp, totul se va sparge nu peste mult timp. Este un fapt remarcabil că în profeție nu apare nici o mare putere cum ar fi, în mod natural, Statele Unite ale Americii dacă ele și-ar păstra coeziune până atunci. Este oare de conceput să existe o putere atât de mare și ea să nu fie menționată? Se poate explica omisiune altfel decât prin dezintegrarea ei? Oricum ar fi, doresc ca toți să înțeleagă că aceasta este numai ceea ce se poate deduce din principiile generale ale cuvântului lui Dumnezeu.

Presupun că India va face parte din sistemul din nord-est despre care este vorba aici și în alte părți. Britanicii vor pierde India atunci când naționalitățile se vor ridica spre a-și revendica poziții distincte. Această tendință există încă de pe acum și profeția recunoaște prezența acestei caracteristici la sfârșitul veacului. Imperiul Rusiei, fiind nord-estic, este destinat să aibă puterea acolo. Se poate ca ei să nu fie conștienți de rolul pe care profeția li-l atribuie, de succesul or imens și de faptul că vor fi nimiciți total sub mâna lui Yahve, dar scriptura este limpede (comparați cu Ezechiel 38, 39). Judecata divină nu va dormita. Faptul că numai cei vii, națiunile cele rele de pe pământ, vor fi judecate printr-o revărsare a judecății divine atunci când se gândesc numai la o campanie sau la politică, este clar din ceea ce urmează. Nu este o înviere a celor morți pentru a fi judecați potrivit cu faptele lor. „Puneți secera, pentru că secerișul este copt! Veniți, coborâți, pentru că teascul este plin, tocitoarele se revărsă, pentru că mare este răutatea lor! Mulțimi, mulțimi în Valea Hotărârii! Pentru că ziua lui Yahve este aproape, în Valea Hotărârii. Soarele și luna se vor întuneca și stelele își vor retrage strălucirea”. Cu toate acestea, nu este „sfârșitul” din 1 Corinteni 15.24, ci numai sfârșitul veacului cel rău de acum, după care va urma împărția mondială a Domnului nostru și a Hristosului Său (Apocalipsa 11) și împlinirea mării mulțimi de profeții prin binecuvântarea pământului sub domnia Lui. Versetele 16 și 17 sunt la fel de clare și sigure. „Și Yahve va răcni din Sion și va face să se audă glasul Lui din Ierusalim. Și cerurile și pământul se vor cutremura și Yahve va fi un adăpost pentru poporul Său și cetățuia fiilor Lui Israel. Și veți cunoaște că Eu sunt Yahve Dumnezeu vostru, care locuiește în Sion, muntele Meu cel sfânt. Și Ierusalimul va fi sfânt; și străinii nu vor mai trece prin el”. La judecata celor morți, Yahve nu va mai răcni din Sion ca aici, nici nu va locui acolo, făcând Ierusalimul sfințenie deoarece pământul și cerurile vor fugi dinaintea Lui (Apoc. 20.11). Pentru eternitate va fi o creație absolut nouă conform cu Apocalipsa 21.1-5.

Dar imaginea este atât de diferită încât, în mod necesar, presupune o cu totul altă perioadă. Este vorba despre Ierusalimul pământesc, nu despre cel ceresc; nu este strigătul Domnului care-i cheamă pe ai Săi să-L întâlnească în aer, ci răcnetul Lui ca de leu împotriva vrăjmașilor Săi de pe pământ. Locuința lui este în Sion, pe muntele Lui cel sfânt, astfel încât sfințenia Ierusalimului nu mai este de batjocură, ci o realitate binecuvântată. Nu este încă ceasul când cerurile vor trece cu zgomot mare și elementele se vor topi de căldură și pământul cu tot ce este pe el va fi ars. Aceasta va fi la sfârșitul perioadei despre care este vorba aici, în care „Și va fi așa: în ziua aceea, munții vor picura must și dealurile vor face să curgă lapte și toate pâraiele lui Iuda vor curge pline cu apă. Și un izvor va ieși din casa Domnului și va uda Valea Sitimului. Egiptul va fi un pustiu și Edomul va ajunge un pustiu părăsit, din cauza violenței împotriva fiilor lui Iuda, pentru că le-au vărsat sângele nevinovat în țara lor. Dar Iuda va rămâne pentru totdeauna și Ierusalimul din generație în generație”. Este timpul pentru restaurarea tuturor lucrurilor potrivit cursului mărturiei profetice, dar nu este nicidecum ultimul ceas al acelei zile, când totul trebuie să fie nimicit prin judecata eternă și când vor fi ceruri noi și un pământ nou, nu în sensul de început ci în sensul deplin și absolut al acestor cuvinte.

Confuzia pe care o fac oameni evlavioși, capabili și învățați în această privință poate să le pară incredibilă celor care nu au cercetat cu atenție și cu cunoștințe competente adevărul scripturii pentru ca după acesta să judece lucrurile. De exemplu, nu este corect că aceste imagini descriu plinătatea binecuvântărilor spirituale pe care Dumnezeu le dă în orice timp în și prin biserică; nici nu este bine întemeiat să presupună că pe pământ (deoarece textul vorbește despre pământ) biserica are o asemenea binecuvântare pentru totdeauna, cu excepția cazului când cineva vorbește despre persoane care au viața eternă; nici nu putem vorbi cu ușurătate despre vrăjmașii bisericii că sunt nimiciți pentru totdeauna, cu excepția cazului când ne limităm gândurile la puterile întunericului (v. Efeseni 6.12), ceea ce, cu siguranță, nu constituie subiectul când aici se spune despre pustiirea Egiptului și a Edomului.

Obiecțiunile contra interpretării profeției în sensul cel mai direct și natural nu au atâta greutate încât să impună un sens mistic. Astfel, s-a spus că „promisiunea nu poate fi în legătură cu binecuvântări temporale, nici chiar ca semne ale favorii lui Dumnezeu. Deoarece el spune că « un izvor va ieși din casa Domnului și va uda Valea Sitimului ». Dar valea Sitimului este de cealaltă parte a iordanului, dincolo de Marea Moartă, așa că apele nu pot curge în mod natural într-acolo”. Dar acest raționament are o greșeală deoarece domnia Domnului pe pământ (despre care Sf. Ioan spune că va dura o mie de ani) diferă esențial de tot ce a fost în epocile anterioare, după cum diferă și de starea eternă care urmează. Și lumina mai deplină a Noului Testament arată clar că trăsătura distinctivă este că toate lucrurile din cer și de pe pământ vor fi puse sub Hristos în calitate de Cap glorios al universului care se va bucura de binecuvântarea promisă, după care creația de pe pământ geme așteptând-o cu dor. Atunci cei din cer vor fi într-o stare perfectă (inclusiv biserica glorificată), cei de pe pământ vor fi într-o stare binecuvântată, dar nu perfectă, dintre care Israelul convertit și sădit din nou în țara lor sub Mesia și sub legământul cel nou va avea cea mai înaltă poziție.

Astfel, este ușor să înțelegem că va fi timpul pentru înlăturarea efectelor blestemului și pentru revărsarea de binecuvântări spirituale și naturale. Ca mărturie pentru aceasta, din casa lui Yahve va ieși acel izvor dătător de viață, ale cărui ape vor ajunge până și în valea Sitim, dincolo de Marea Moartă. Aceasta înseamnă o putere în binecuvântare care depășește ceea ce este normalul natural trecând chiar prin acea mare atât de jalnică. Ezechiel 47 dă detaliile și stările deosebite care sunt exceptate de la vindecare, fapt care prezintă o importanță deosebită deoarece neagă ideea că ar putea fi cerul sau eternitatea. Zaharia 14.8 ne spun că, din apele vii care vor izvorî în acea zi de la Ierusalim, jumătate vor merge spre vest în Mediterana și jumătate spre este în Marea Sărată, neafectate de vicisitudinile anului. Fără-ndoială, împreună cu aceasta vor fi și binecuvântări spirituale abundente, dar nu există nici un temei serios pentru a pune la îndoială acest fapt fizic și consecințele lui în acea zi atât de glorioasă pentru Yahve-Mesia. Trebuie să lăsăm loc în viitor pentru restaurarea divină a creației, amintindu-ne de împăcarea cu Dumnezeu a tuturor lucrurilor ca și a credincioșilor (v. Coloseni 1.20-21) și faptul că Hristos este cap peste toate lucrurile bisericii, care este trupul Său. Recunoaștem că viziunea din Ezechiel ține de această viață, ca și Apocalipsa 21.24-26 și 22.1-2. Dar în nici una din aceste scene nu avem legătură cu veacul rău de acum, ci cu cel bun care va veni.

Veți înțelege că eu nu apăr vreun pseudo-literalism și recunosc imaginile simbolice puternice care sunt folosite, de pildă că munții vor picura must și dealurile vor face să curgă lapte, dare este sigur că sensul este acela că Dumnezeu va face pământul să se manifeste spontan într-un mod supranatural, producând cele mai bune lucruri atât prin făpturile însuflețite cât și prin creația neînsuflețită. Ziua de trudă și durere va fi trecut, și aceasta va fi prin harul omului al doilea, nu prin capacitățile omului dintâi, nici prin meritele lui. Numai Yahve va fi înălțat în acea zi. Dar nu este o descriere a binecuvântărilor noastre spirituale în locurile cerești. Fără nici un dubiu este vorba despre Iuda și Ierusalimul pământesc, dar îndurarea și adevărul vor fi lucrat în popor și puterea divină va fi lucrat în țară și în cetatea marelui Împărat. Binecuvântarea lor va fi pentru totdeauna, cât va fi pământul, da, iar cea a lui Iuda, în mod cert într-o formă nouă, va fi în toată eternitatea. „Și îi voi curăți de sângele de care nu i-am curățit, pentru că Domnul locuiește în Sion”. Nu este vorba despre biserică, nici cea militantă, nici cea triumfătoare, ci de restaurarea și binecuvântarea poporului Său pământesc când El Își va împlini promisiunile pe dealul pe care El Și I-a ales spre a fi al Său pentru totdeauna.

